CZU: 343.575(478)(094.5):615.32:351.761.3 **https://doi.org/10.59295/sum3(193)2026_03**

REVIZUIREA LEGISLAȚIEI PRIVIND DROGURILE: PERSISTENȚA NEAJUNSURILOR ȘI APARIȚIA UNOR NOI VULNERABILITĂȚI NORMATIVE

Serghei BRÎNZA,
Vitalie STATI,
Stanislav COPEȚCHI,

Universitatea de Stat din Moldova

În articolul de față este analizat modul în care Legea nr. 201/2025 a remodelat cadrul normativ din Republica Moldova privind circulația drogurilor și a substanțelor conexe. Sunt evidențiate modificările de terminologie, revizuirea unor noțiuni esențiale din Codul penal, precum și abrogarea reglementărilor anterioare în materie. Aceste intervenții legislative au generat anumite incongruențe între Legea nr. 201/2025 și unele articole din Codul penal, complicând interpretarea, corelarea sistemică și aplicarea coerentă a articolelor respective. Statutul juridic al unor substanțe, precum precursorii, etnobotanicele, substitutele de droguri și substanțele psihoactive noi, rămâne insuficient clarificat, ceea ce poate favoriza interpretări divergente în aplicarea legii penale.

Cuvinte-cheie: *droguri, substanțe stupefiante, substanțe psihotrope, precursori, substanțe psihoactive noi, substitute de droguri, fabricare, producere*.

REVISING THE LEGISLATION ON DRUGS: THE PERSISTENCE OF SHORTCOMINGS AND THE EMERGENCE OF NEW NORMATIVE VULNERABILITIES

This article explores how Law No. 201/2025 has reshaped the regulatory framework of the Republic of Moldova concerning the circulation of drugs and related substances. It highlights the terminology changes, the revision of essential notions in the Criminal Code, and the repeal of previous regulations in the field. These legislative interventions have generated certain inconsistencies between Law No. 201/2025 and several provisions of the Criminal Code, complicating the interpretation, systemic correlation, and coherent application of those provisions. The legal status of certain substances – such as precursors, ethnobotanicals, drug substitutes, and new psychoactive substances – remains insufficiently clarified, which may encourage divergent interpretations in the application of criminal law.

Keywords: *drugs, narcotic substances, psychotropic substances, precursors, new psychoactive substances, drug substitutes, fabrication; production.*

Introducere

La 28.08.2026 urmează să intre în vigoare Legea nr. 201 din 10.07.2025 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri[1] (în continuare – Legea nr. 201/2025). În viziunea noastră, principalele repere ale acestei legi constau în: 1) modificarea art. 134[1] din Codul penal al Republicii Moldova (în continuare – CP RM), precum și a unor dispoziții penale conexe; 2) instituirea, în contextul aspirațiilor de integrare europeană ale țării noastre, a unui nou cadru reglementar – care servește drept referință pentru aceste dispoziții penale – și abrogarea Legii nr. 382 din 06.05.1999 cu privire la circulaţia substanţelor stupefiante, psihotrope şi a precursorilor[2] (în continuare – Legii nr. 382/1999), care nu mai corespundea exigențelor impuse de noile provocări sociale.

1. A se vedea: Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri: nr. 201 din 10.07.2025. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 448-451, 619.

2. A se vedea: Legea cu privire la circulaţia substanţelor stupefiante, psihotrope şi a precursorilor: nr. 382 din 06.05.1999. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 73-77, 339.

Autor al proiectului[3], care a fost pus la baza Legii nr. 201/2025, este Ministerul Sănătății. În opinia noastră, acest minister nu este autoritatea publică potrivită pentru a elabora amendamente la legea penală și la actele normative de referință – concluzie care se desprinde clar din prezenta analiză. Considerăm că rolul Ministerului Sănătății trebuia să se limiteze la participarea la avizare, fără a depăși acest cadru.

Mai subliniem că obiectivul central al analizei realizate în acest studiu este identificarea vulnerabilităților care marchează remanierile recente ale cadrului normativ privind drogurile, astfel încât legea să nu ofere făptuitorilor nicio breșă pentru a eluda sau a evita răspunderea penală. Or, în mod regretabil, Legea nr. 201/2025 deschide asemenea breșe, amplificând în anumite privințe dificultățile care deja afectau prevenirea și combaterea traficului de droguri.

Rezultate obținute și discuții

Prin Legea nr. 201/2025, denumirea art. 134[1] CP RM a fost modificată din „Droguri, precursori, etnobotanice şi analogii acestora” [1] în „Droguri, precursori, produse etnobotanice și substitutele acestora” [1]. Această remaniere a titlului articolului în cauză anticipează, în mod firesc, modificările operate în dispoziția art. 134[1] CP RM.

În alineatul (1) al articolului respectiv este definită (ca și înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 201/2025) noțiunea de droguri. Spre deosebire de varianta precedentă a alin. (1) art. 134[1] CP RM, varianta actuală stabilește că drogurile se pot afla nu doar sub control național, ci și sub control internațional.[4] Pe această cale, definiția din norma examinată a fost ajustată cu definițiile din alin. (2) și (3) art. 134[1] CP RM, care consacră noțiunile „substanțe stupefiante” [1] și, respectiv, „substanțe psihotrope” [1], componente ale noțiunii-cadru „droguri” [1].[5]

Nu ridică nicio obiecție varianta actuală a alin. (2) și (3) art. 134[1] CP RM, care nu se abate în mod esențial de la varianta anterioară a acestor alineate.

În ceea ce privește alin. (4) art. 134[1] CP RM, poziția noastră nu poate fi considerată favorabilă în anumite aspecte. Astfel, în definiția noțiunii de precursor din acest alineat, termenul „fabricarea” [1] a înlocuit

3. A se vedea: Ministerul Sănătății prezintă spre consultare publică/avizare/expertizare proiectul de lege cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substituenților de droguri. [Accesat: 02.02.2026] Disponibil: https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-prezinta-spre-consultare-publicaavizareexpertizare-proiectul-de-lege-cu-privire-la-circulatia-substantelor-stupefiante-psihotrope-si-plantelor-care-contin-astfel-de-substante-precursorilor-substantelor-psihoactive-noi-si-substituentilor-de-droguri/12997

4. Din varianta în vigoare a alin. (1) art. 1341 CP RM rezultă că există două categorii de droguri: 1) „substanțele reglementate de Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961 sau de Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971”* (droguri care se află sub control internațional); 2) „substanțele și plantele aflate sub control național, incluse în lista nr. 3 din tabelele I–III, prevăzute în anexa nr.1 la Legea nr. 201/2025 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri”* (droguri care se află sub control național).

* Codul penal al Republicii Moldova: nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 128-129, 1012.

5. Varianta în vigoare a alin. (1) art. 1341 CP RM nu ar suscita obiecții majore, dacă nu ar fi afectată de două probleme majore:

1) rămâne în continuare neclară semnificația sintagmei „plante care conțin droguri”* (utilizate în art. 217, 2171, 2173 și 218 CP RM) în condițiile în care, așa cum stabilește alin. (1) art. 1341 CP RM, droguri constituie, printre altele, „plantele aflate sub control național”*;

2) varianta în vigoare a alin. (1) art. 1341 CP RM ignoră partea finală a definiției noțiunii de drog din dispoziția de la lit. (b) alin. 1 art. 1 al Deciziei-cadru 2004/757/JAI a Consiliului Uniunii Europene din 25.10.2004 de stabilire a dispozițiilor minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri** (în continuare – Deciziei-cadru a UE). Această parte finală se referă, așa cum reiese din alin. (4) art. 1a al Deciziei-cadru a UE, la substanțele psihoactive noi. Vom reveni la acest aspect infra.

* Codul penal al Republicii Moldova: nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 128-129, 1012.

** A se vedea: Decizia-cadru 2004/757/JAI a Consiliului Uniunii Europene din 25.10.2004 de stabilire a dispozițiilor minime privind elementele constitutive ale infracțiunilor și sancțiunile aplicabile în domeniul traficului ilicit de droguri. [Accesat: 03.02.2026] Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02004F0757-20220818

termenul „producerea” [1]. Totuși, legiuitorul nu a fost consecvent și a lăsat fără răspunsuri câteva întrebări deloc neglijabile.

În primul rând, în art. 217[2] CP RM este consacrată în continuare teza, conform căreia precursorii sunt utilizați „în scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau substitutelor (denumite «analogi» înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 201/2025 – *n.a.*) acestora” [1]. Observăm că în acest articol este perpetuată utilizarea termenului „producere” [1], nu a termenului „fabricare” [1]. Așadar, modificarea terminologică din alin. (4) art. 134[1] CP RM nu și-a găsit dezvoltarea în art. 217[2] CP RM, iar aceasta poate afecta negativ claritatea și previzibilitatea reglementărilor în cauză.

Sub alt aspect, în Legea nr. 201/2025, în pct. 16 art. 2, fabricare se consideră „orice activitate desfășurată pentru obținerea substanțelor aflate sub control, *inclusiv purificarea și transformarea* (evid. ns.) acestora în alte substanțe controlate, de asemenea, fabricarea produselor și sau a medicamentelor, cu excepția celor preparate pe bază de prescripție medicală într-o unitate farmaceutică” [6]. Odată ce definiția din Legea nr. 201/2025 prevede că fabricarea presupune „inclusiv purificarea și transformarea” [6], care este sensul păstrării în art. 217[2] CP RM a termenului de prelucrare? Ce altceva (în afară de purificare și transformare) ar mai putea implica activitatea de prelucrare?[6]

O altă problemă nu mai puțin importantă, care vizează interpretarea sistemică a alin. (4) art. 134[1] și art. 217[2] CP RM, se referă la substanțele care rezultă din utilizarea precursorilor: în alin. (4) art. 134[1] CP RM sunt specificate substanțele stupefiante și cele psihotrope; în art. 217[2] CP RM sunt menționate drogurile, etnobotanicele și substitutele acestora. Există o probabilitate considerabilă ca divergența analizată să afecteze negativ claritatea și previzibilitatea reglementărilor în discuție. Or, în ipoteza în care obiectul fabricării va fi, de exemplu, un substitut de droguri, se va contura dilema aplicabilității art. 217[2] CP RM: dacă alin. (4) art. 134[1] CP RM nu include substitutul printre obiectele fabricării rezultate din utilizarea precursorilor, atunci care ar fi temeiul aplicării art. 217[2] CP RM?

Accentuăm că ideea formulată în alin. (4) art. 134[1] CP RM – potrivit căreia precursorul poate constitui exclusiv materie primă destinată obținerii de substanțe stupefiante sau de substanțe psihotrope, iar nu și a etnobotanicelor ori a substitutelor de droguri – își găsește temeiul în textele unor acte ale Uniunii Europene (de exemplu, în Regulamentul (CE) nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11.02.2004 privind precursorii drogurilor[7]). Astfel, se constată o divergență conceptuală între definiția noțiunii de precursor – consacrată atât în alin. (4) art. 134[1] CP RM, cât și în legislația Uniunii Europene – și modul în care este configurat scopul infracțiunii prevăzute la art. 217[2] CP RM.[8]

---

6. De altfel, aceeași omisiune referitoare la art. 2172 CP RM este admisă într-un proiect elaborat de Ministerul Afacerilor Interne, care se află în proces de consultare publică / avizare.*

* A se vedea: Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind prevenirea și combaterea circulației ilegale a drogurilor, substanțelor psihoactive noi, substitutelor de droguri și/sau a precursorilor). [Accesat: 02.02.2026] Disponibil: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-prevenirea-si-combaterea-circulatiei-ilegale-a-drogurilor-substantelor-stupefiante-psihotrope-etnobotanicelor-substitutelor-de-droguri-sau-substantelor-psihoactive-noi/15550

7. A se vedea: Regulamentul (CE) nr. 273/2004 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 11.02.2004 privind precursorii drogurilor. [Accesat: 09.02.2026] Disponibil:https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02004R0273-20250814

8. În conexiune cu aspectul menționat, este de menționat că, în proiectul deja amintit, elaborat de Ministerul Afacerilor Interne*, divergența examinată este amplificată. Aceasta deoarece se propune redefinirea noțiunii de precursor astfel încât aceasta să desemneze materia primă destinată obținerii inclusiv a substitutelor de droguri sau a substanțelor psihoactive noi. O asemenea extindere conceptuală marchează o îndepărtare substanțială de abordarea consacrată în varianta actuală a alin. (4) art. 1341 CP RM, precum și în actele în materie ale Uniunii Europene.

* A se vedea: Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind prevenirea și combaterea circulației ilegale a drogurilor, substanțelor psihoactive noi, substitutelor de droguri și/sau a precursorilor). [Accesat: 09.02.2026] Disponibil: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-prevenirea-si-combaterea-circulatiei-ilegale-a-drogurilor-substantelor-stupefiante-psihotrope-etnobotanicelor-substitutelor-de-droguri-sau-substantelor-psihoactive-noi/15550

În alt context, în alin. (5) art. 134[1] CP RM este definită (ca și până la intrarea în vigoare a Legii nr. 201/2025) noțiunea de produse etnobotanice (etnobotanice). Varianta actuală a acestui alineat nu se deosebeşte în principiu de varianta precedentă a alin. (5) art. 134[1] CP RM. Ca și înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 201/2025, dispoziția alineatului analizat continuă să fie marcată de neajunsuri serioase.

Astfel, art. 119 CP RM stabileşte: „Ori de câte ori legea penală foloseşte un termen sau o expresie dintre cele definite în prezentul capitol, înţelesul lor este cel prevăzut la articolele ce urmează.” [1] Totuși, în partea specială a Codului penal se recurge exclusiv la termenul „etnobotanice” [1], nu și la sintagma „produse etnobotanice” [1]. Ca urmare, nu este clar la ce servește folosirea ca interschimbabile a acestor două construcții lexicale în alin. (5) art. 134[1] CP RM. Însă, nu aceasta este problema cea mai mare care afectează calitatea alineatului respectiv.

Subliniem că statutul juridic al etnobotanicelor nu este reglementat nici în actele internaționale în materie ratificate de Republica Moldova, nici în legislația Uniunii Europene. Raportarea etnobotanicelor la obiectul material al unor fapte, incriminate în legea penală autohtonă, reprezintă improvizația legiuitorului moldav. Sub acest aspect, cineva ar putea susține că o asemenea extindere a sferei obiectului material nu ar trebui, în principiu, să genereze obiecții, atâta vreme cât finalitatea urmărită este aceea de a limita prin orice mijloace traficul de droguri.

Acum să analizăm dacă acest scop justifică mijloacele pe care le aplică legiuitorul moldav.

Din alin. (5) art. 134[1] CP RM aflăm că etnobotanicele constituie rezultatul tratării „cu substanțe chimice supuse controlului” [1] a unor „amestecuri de substanțe în orice stare fizică și/sau plante ori amestecuri de ierburi și părți de plante” [1].

Din alineatele (1), (6) și (7) ale aceluiași articol s-ar putea deduce că „substanțe chimice supuse controlului” [1] sunt substanțele stupefiante, substanțele psihotrope și precursorii. Însă, aceasta este doar o versiune. O altă versiune este că „substanțe chimice supuse controlului” [1] sunt oricare substanțe care intră sub incidența Legii nr. 277 din 29.11.2018 privind substanțele chimice[9] (în continuare – Legii nr. 277/2018). Or, în alin. (1) art. 1 al legii în cauză se stabilește că aceasta „reglementează [...] *controlul* (evid. ns.) și alte aspecte cu privire la substanțele și amestecurile chimice” [7]. În această ordine de idei, nu poate fi ignorată următoarea întrebare: vor avea statut de etnobotanice entitățile obținute prin utilizarea unor substanțe chimice (în accepțiunea Legii nr. 277/2018) altele decât substanțele stupefiante, substanțele psihotrope și precursorii?

Sub alt aspect, din alin. (8) art. 134[1] CP RM ar reieși că proporțiile etnobotanicelor sunt stabilite „conform cantităților mici, mari sau deosebit de mari, stabilite de Guvern” [1]. Ceea ce nu corespunde realității: nu există niciun act normativ care ar stabili modul în care sunt determinate proporțiile etnobotanicelor. Drept urmare, ca și înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 201/2025, nu este clar cum trebuie aplicate art. 217, 217[1], 217[4] CP RM sau art. 85 din Codul contravențional al Republicii Moldova (în continuare – CC RM) în cazul în care etnobotanicele reprezintă obiectul material al faptelor prevăzute de aceste articole. Or, din alin. (5) art. 134[1] CP RM nu reiese cu claritate la ce se referă formularea „care produc schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mintale, halucinogene și/sau efecte psihoactive” [1]: la efectul final al produsului etnobotanic în ansamblul său *ori* numai la substanțele chimice supuse controlului.

În acest context, nu putem face abstracție de opinia lui I. Hadîrcă: „Etnobotanicele constituie doar o formă de prezentare a plantelor sau substanțelor active. Important este ca aceste plante sau substanțe să fie stabilite de Guvern. La determinarea proporțiilor – mici, mari sau deosebit de mari – trebuie să se reiasă din cantitatea acestor plante sau substanțe active, nu din cantitatea întregii componențe a etnobotanicelor. În circumstanțele descrise, nu este clară necesitatea existenței în legea penală a termenului «etnobotanice»” [3]. Critici similare sunt exprimate de L. Dumneanu și M. Ștefănoaia: „Noțiunea de «produse etnobotanice (etnobotanice)» în sensul alin. (5) art. 134[1] CP RM nu este reușită din mai multe considerente. Cea mai gravă carență o constituie faptul că această noțiune poate sugera ideea că nu doar substanțele ce induc efecte fiziologice şi/sau mentale, halucinogene şi/sau acţiuni psihoactive, ci și eventualele adaosuri ce nu induc astfel de efecte

9. A se vedea: Legea nr. 277 din 29.11.2018 privind substanțele chimice. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 49-58, 109.

(tămâie, vanilie, miere, esenţă de trandafir etc.), trebuie luate în considerare la stabilirea cantităţilor produselor etnobotanice" [2, p. 77].

În această ordine de idei, nu poate fi ignorată următoarea întrebare: dacă, de exemplu, 100 de grame de etnobotanice sunt obținute în rezultatul utilizării, de pildă, a 0,5 grame de substanțe stupefiante (restul de 99,5 grame fiind constituit din entități fără un efect psihoactiv propriu-zis), la stabilirea proporțiilor etnobotanicelor se va lua în considerare masa totală de 100 de grame sau numai cantitatea de 0,5 grame? De răspunsul dat acestei întrebări poate depinde nu doar alegerea alineatului aplicabil din art. 217, 217[1] sau 217[4] CP RM și, implicit, mărimea pedepsei ce urmează a fi aplicată făptuitorului. În anumite situații, de acest răspuns poate depinde chiar dacă fapta va atrage răspunderea în baza acestor articole din legea penală sau va fi tratată ca o contravenție în sensul art. 85 CC RM. Iar astfel de diferențe nu sunt nicidecum secundare, ci antrenează consecințe juridice cu adevărat decisive.

Altă întrebare, privitoare la alin. (5) art. 134[1] CP RM, se referă la partea finală a acestei norme. Înțelesul sintagmei „schimbări ce induc [...] efecte psihoactive" [1], care este folosită în alin. (5) art. 134[1] CP RM, nu ridică semne de întrebare. Or, noțiunea „efecte psihoactive" este definită în pct. 12 art. 2 al Legii nr. 201/2025.[10] [11] Nu același lucru îl putem afirma despre sintagma „schimbări ce induc efecte fiziologice și/sau mintale, halucinogene" [1], la care se recurge în alin. (5) art. 134[1] CP RM. Nu există o definiție legislativă a noțiunii care se referă la asemenea efecte. Nu sunt stabilite criterii normative clare și previzibile de interpretare a noțiunii „efecte fiziologice și/sau mintale, halucinogene" [1].

În aceste condiții, de opinia expertului judiciar va depinde, cel mai probabil, dacă o acțiune va fi calificată drept infracțiune sau nu. Aceasta ar echivala însă cu faptul că expertul judiciar își arogă o competență pe care alin. (2) al art. 113 CP RM nu i-o conferă.[12] În acest context, nu ne rămâne decât să reiterăm ceea ce unul dintre autorii studiului de față a afirmat cu ani în urmă: „Calificarea oficială de către un expert a unei infracțiuni reprezintă nu altceva decât depășirea atribuțiilor de serviciu, intrând sub incidența art. 328 CP RM sau a art. 313 din Codul contravențional. [...] În concluzie, stabilirea de către expert a cantității de analogi reprezintă un act de ilegalitate" [9]. Această constatare devine cu atât mai relevantă cu cât Legea nr. 201/2025 nu stabilește nici cum etnobotanicele sunt clasificate, nici cine are competența de a le identifica și a atribui unor entități un asemenea statut.[13] În contrast, în ceea ce privește substitutele de droguri și substanțele psihoactive noi, legea în cauză conține astfel de prevederi.

Toate acestea compromit claritatea și previzibilitatea alin. (5) art. 134[1] CP RM, precum și a normelor din partea specială a Codului penal în care se utilizează termenul de etnobotanice.

---

10. Acest punct prevede: „efecte psihoactive – efectele pe care un produs le exercită asupra unei persoane atunci când este consumat, inclusiv stimularea sau inhibarea sistemului nervos central, provocând modificări ale funcțiilor psihice și ale comportamentului sau creând dependență fizică sau psihică".*

* Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri: nr. 201 din 10.07.2025. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 448-451, 619.

11. Dintr-un act cu caracter preparatoriu, care stă la baza Legii nr. 201/2025, aflăm că „în ceea ce privește criteriul efectului psihoactiv, [...] aprecierea acestuia urmează a fi realizată în baza unor criterii tehnice și științifice stabilite de Guvern, [...] în vederea asigurării unui mecanism obiectiv și uniform de clasificare a substanțelor."* Cel mai probabil, aprecierea efectului psihoactiv se va face potrivit paradigmei stabilite în alin. (1) și (2) art. 1a din Decizia-cadru a UE.

* Sinteza la proiectul de lege cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substitutelor de droguri. [Accesat: 03.02.2026] Disponibil: https://gov.md/sites/default/files/media/documents/sedinte-de-guvern/2025-06/NU-704-MS-2024_0.pdf

12. Acest alineat prevede: „Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători (evid. ns.)."

* Codul penal al Republicii Moldova: nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 128-129, 1012.

13. Pentru comparație în Legea nr. 382/1999, în alin. (11) și lit. e) alin. (2) art. 7, asemenea exigențe erau stabilite, deși foarte sumar.

În alt registru, în varianta actuală a alin. (6) art. 134[1] CP RM este definită noțiunea „substitut de droguri” [1]. Varianta actuală a acestui alineat nu se deosebește în esență de varianta precedentă a alin. (6) art. 134[1] CP RM, în care era definită noțiunea „analog al substanţei stupefiante sau psihotrope” [1].

Ca și statutul juridic al etnobotanicelor, statutul juridic al substitutelor de droguri nu este reglementat în niciunul dintre actele internaționale în materie, ratificate de Republica Moldova. Raportarea substitutelor de droguri la obiectul material al unor fapte, incriminate în legea penală autohtonă, reprezintă inițiativa legiuitorului moldav.[14]

Cu toate acestea, așa cum am consemnat *supra*, Legea nr. 201/2025 stabilește atât clasificarea substitutelor de droguri, cât și factorii competenți de a identifica substitutele de droguri și a atribui unor entități un astfel de statut. Prin urmare, din perspectiva Legii nr. 201/2025, statutul juridic al substitutelor de droguri beneficiază de un grad mai ridicat de certitudine, în contrast cu statutul juridic al etnobotanicelor.

La concret, art. 3 al legii enunțate prevede: „Clasificarea substanțelor stupefiante, psihotrope, a plantelor, a medicamentelor, a substanțelor psihoactive noi și a *substitutelor de droguri* (evid. ns.) se realizează în conformitate cu tabelele I–III prevăzute în anexa nr. 1” [6]. În alin. (1) art. 9 al Legii nr. 201/2025 se stabilește: „Identificarea [...] substitutelor de droguri se asigură de către Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare, Centrul Național de Expertize Judiciare și/sau de birouri de expertiză judiciară autorizate, în conformitate cu legislația” [6].

Anumite semne de întrebare ridică alin. (11) art. 19 al Legii nr. 201/2025: „Substanțele desemnate drept substitute de droguri care nu sunt reglementate prin acte normative naționale se tratează ca substanțe stupefiante sau psihotrope aflate sub control național până la includerea acestora în tabelele naționale” [6] .

Prin această normă, legiuitorul sugerează că regimul tranzitoriu instituit pentru substanțele desemnate drept substitute de droguri operează ca o ficțiune juridică obligatorie, aplicabilă *ex lege* până la finalizarea evaluării oficiale. În această perioadă, substanța este tratată ca fiind stupefiantă sau psihotropă aflată sub control național, indiferent de efectele sale reale. Prin urmare, răspunderea în baza art. 217, 217[1], 217[4], 217[5] sau 217[6] CP RM pentru faptele comise în intervalul de aplicare a regimului tranzitoriu se întemeiază pe statutul juridic în vigoare la momentul faptei, iar nu pe natura psihoactivă stabilită ulterior. Constatarea ulterioară că substanța nu are efect psihoactiv produce efecte exclusiv pentru viitor, determinând neincluderea acesteia în tabelele naționale, însă nu poate anula retroactiv regimul tranzitoriu valabil aplicat. O soluție contrară ar transforma răspunderea penală într-un mecanism condiționat de un eveniment viitor și incert, contrar principiilor legalității, previzibilității și securității juridice. Astfel, la prima vedere, ar putea fi acceptat procedeul de ficțiune juridică implementat în alin. (11) art. 19 al Legii nr. 201/2025.

Totuși, la o examinare mai atentă, se evidențiază un viciu substanțial ce caracterizează această normă: cum poate destinatarul legii penale să știe că „substanțele, desemnate drept substitute de droguri care nu sunt reglementate prin acte normative naționale, se tratează ca substanțe stupefiante sau psihotrope” [6], odată ce substanțele respective încă nu sunt incluse în tabelele naționale? Or, în acord cu alin. (11) art. 19 al Legii nr. 201/2025, anumite substanțe neincluse în tabelele naționale sunt tratate ca și cum ar fi incluse în acestea. Însă destinatarul legii penale nu are cum să știe: care sunt aceste substanțe; care este momentul de la care ficțiunea juridică respectivă produce efecte. Dacă desemnarea nu este accesibilă în sensul alin. (2) art. 23 din Constituție, atunci destinatarul legii penale nu are cum să o cunoască. În consecință, în forma actuală, alin. (11) art. 19 al Legii nr. 201/2025 nu permite destinatarului legii penale să cunoască conduita interzisă. Ceea ce face vulnerabilă norma în cauză sub aspectul constituționalității sale.[15]

14. Precizăm, totuși, că noțiunea de substitut de droguri / analog al drogurilor este utilizată și în legile penale ale altor state (de exemplu, ale României și Republicii Bulgaria).

15. Există probabilitatea ca soluția la problema identificată să fie prefigurată în alin. (10) art. 19 al Legii nr. 201/2025: „Guvernul aprobă lista autorităților competente implicate în identificarea, evaluarea substanțelor, instituirea măsurii de restricție temporară și inițierea procedurii de includere a substanțelor în tabelele naționale (evid. ns.), precum și modul de colaborare între acestea.”*

* Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri: nr. 201 din 10.07.2025. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 448-451, 619.

În altă ordine de idei, varianta actuală a alin. (7) și (8) art. 134[1] CP RM nu diferă esențial de varianta precedentă a acestor alineate.

Același lucru s-ar fi putut afirma și despre alin. (9) art. 134[1] CP RM, dacă nu ar exista două impedimente majore.

Primul dintre acestea se referă la termenul „fabricare" [1], folosit în varianta actuală a alin. (9) art. 134[1] CP RM. În contrast, în varianta precedentă a aceleiaşi norme era utilizată construcția lexicală „producerea (fabricarea)" [1].

În această ultimă variantă se sugera că termenii „producere" [1] și „fabricare" [1] au același înțeles. Totuși, în art. 217, 217[1], 217[2], 217[3] și 218 CP RM, atât până la intrarea în vigoare a Legii nr. 201/2025, cât și după intrarea în vigoare a acestei legi, se recurge la formularea „producerea drogurilor, etnobotanicelor sau substitutelor (denumite «analogi» înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 201/2025 – *n.a.*) acestora" [1].

Astfel, în primul rând, absența termenului „fabricare" [1] în art. 217, 217[2], 217[3] și 218 CP RM[16], precum și utilizarea în aceste articole a termenului „producere" [1] în locul celui dintâi, relevă o divergență terminologică între alin. (9) art. 134[1] CP RM și art. 217, 217[2], 217[3] și 218 CP RM. Or, în accepțiunea alin. (9) art. 134[1] CP RM, „producerea drogurilor, etnobotanicelor sau substitutelor acestora" [1] nu este considerat un exemplu de „circulație a drogurilor, etnobotanicelor sau substitutelor acestora" [1]. Dimpotrivă, în accepțiunea art. 217, 217[2], 217[3] și 218 CP RM, „producerea drogurilor, etnobotanicelor sau substitutelor acestora" [1] se consideră un exemplu de „circulație a drogurilor, etnobotanicelor sau substitutelor acestora" [1]. Din perspectiva interpretării sistemice, această divergență nu poate să nu submineze claritatea și previzibilitatea normelor respective.

Din păcate, aceeași lipsă de coerență caracterizează Legea nr. 201/2025. Or, în pct. 6 și 25 art. 2, alin. (4) art. 4, alin. (5) art. 19, pct. 14) art. 21 etc. din această lege se recurge la termenul de fabricare. Pe de altă parte, în pct. 33 art. 2, alin. (6) art. 20, alin. (2) art. 32 etc. din Legea nr. 201/2025 se folosește termenul de producere. Au acești doi termeni același înțeles sau nu? Dacă nu, atunci care este deosebirea dintre ele? Dacă da, atunci de ce în textul aceleiași legi se utilizează doi termeni cu același înțeles? Or, aceasta contravine regulii stabilite la lit. d) alin. (1) art. 54 al Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, conform căreia în textul de proiect al unui act normativ (și implicit – în textul unui act normativ), „aceleaşi noţiuni se exprimă prin aceiaşi termeni" [5].[17]

Luând în considerare dispoziția de la lit. t) alin. 1 art. 1 al Convenției din 30.03.1961 unice asupra stupefiantelor[18] – la care Republica Moldova a devenit parte în urma adoptării Hotărârii Parlamentului nr. 252 din 03.11.1994[19] – I. Hadîrcă a menționat încă în 2008 că „prin «producerea substanţelor narcotice, psihotrope,

16. Nu am inclus în această listă art. 2171 CP RM, întrucât în alineatul (2) al acestui articol se utilizează formularea generică „sau alte operaţiuni ilegale"*, care se referă, inter alia, la operațiunea ilegală de fabricare.

* Codul penal al Republicii Moldova: nr. 985 din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 128-129, 1012.

17. Discordanța terminologică analizată devine cu atât mai greu de înțeles dacă avem în vedere că, în Anexa nr. 2 la Legea nr. 201/2025, sunt indicate, printre altele, următoarele amendamente operate în Legea nr. 411 din 28.03.1995 a ocrotirii sănătăţii* (în continuare – Legea nr. 411/2005): „La articolul 53: în denumirea articolului și la alineatul (1), cuvântul „producerii" se substituie cu cuvântul „fabricării"; la alineatele (2) și (3), cuvântul „produce" se substituie cu cuvântul „fabrica"; la alineatul (4), cuvântul „Producerea" se substituie cu cuvântul „Fabricarea".** Dacă în Legea nr. 411/2005, termenul de fabricare a substituit termenul de producere, de ce aceeași înlocuire nu a fost operată și în Codul penal, precum și în Legea nr. 201/2025?

* A se vedea: Legea ocrotirii sănătăţii: nr. 411 din 28.03.1995. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 34, 373.

** Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri: nr. 201 din 10.07.2025. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 448-451, 619.

18. A se vedea: Single Convention on Narcotic Drugs, 1961. [Accesat: 03.02.2026] Disponibil: https://www.unodc.org/pdf/convention_1961_en.pdf

19. A se vedea: Hotărârea Parlamentului privind aderarea Republicii Moldova la unele convenţii internaţionale în domeniul ocrotirii sănătăţii: nr. 252 din 03.11.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 16, 172.

a analoagelor sau precursorilor acestora» (noţiune aplicabilă în contextul infracţiunilor prevăzute la alin. (2) art. 217, alin. (2) art. 217[1] şi la art. 217[2] CP RM) trebuie de înţeles operaţia care constă în culegerea substanţelor narcotice, psihotrope, a analoagelor sau precursorilor acestora din plantele care le produc” [4].[20] Dezvoltând ideea, același autor afirmă: „Atunci, sub care noţiune cade obţinerea prin sinteză a substanţelor narcotice, psihotrope, a analoagelor sau precursorilor acestora? Considerăm că legiuitorul a omis să indice o astfel de noţiune în alin. (2) art. 217, alin. (2) art. 217[1] şi în art. 217[2] CP RM. Aşa cum rezultă din prevederile Convenţiei unice asupra stupefiantelor şi ale Convenţiei asupra substanţelor psihotrope, noţiunea având înţelesul care ne interesează este noţiunea «fabricare». Din aceste considerente – pentru a asigura aplicarea corectă a legii penale în cazurile de obţinere pe cale de sinteză a substanţelor narcotice, psihotrope, a analoagelor sau precursorilor acestora – recomandăm ca, în alin. (2) art. 217, alin. (2) art. 217[1] şi în art. 217[2] CP RM, după termenul «producerea» să fie introdus termenul «fabricarea».” [4] Susținem această recomandare (cu condiția ajustării ei la terminologia legii penale în vigoare) a cărei implementare se impunea de multă vreme. Mai mult, suntem de părerea că utilizarea în paralel a noțiunii de producere a drogurilor, etnobotanicelor sau substitutelor acestora și a noțiunii de fabricare a drogurilor, etnobotanicelor sau substitutelor acestora trebuie propusă și pentru alin. (9) art. 134[1] CP RM, precum și pentru art. 217[3] și 218 CP RM.

A doua diferență de esență dintre varianta actuală a alin. (9) art. 134[1] CP RM și varianta precedentă a aceleiași norme constă în introducerea, în prima dintre ele, a sintagmei „substanțe psihoactive noi” [1].[21]

Despre „circulația [...] substanțelor psihoactive noi” [1] se vorbește în alin. (9) art. 134[1] CP RM, ceea ce ridică serioase semne de întrebare, întrucât în nicio normă din partea specială a Codului penal asemenea substanțe nu sunt specificate ca obiect material al infracțiunii. La prima vedere, s-ar părea că această incoerență nu are prea multă relevanță. În realitate, lucrurile stau altfel.

Afirmăm aceasta din perspectiva unor prevederi din art. 19 al Legii nr. 201/2025. Astfel, alin. (2) art. 19 al Legii nr. 201/2025 prevede: „Substanțele cu efecte psihoactive neclasificate[22] sunt supuse evaluării de către autoritățile competente, în conformitate cu criteriile aprobate de Guvern, cu scopul de a stabili regimul juridic provizoriu și/sau permanent al acestora, în funcție de riscurile identificate.” [6] La rândul său, alineatul (3) din aceeași lege stabilește: „În urma evaluării menționate la alin. (2), autoritățile competente adoptă una dintre următoarele măsuri: a) atribuirea statutului de substitut de droguri; b) atribuirea statutului de substanță psihoactivă nouă.” [6]

Nu este clar cum substitutele de droguri vor fi deosebite de substanțele psihoactive noi. În Tabelul 5 din Nota de fundamentare la proiectul, care a stat la baza Legii nr. 201/2025, găsim criteriile, care, în opinia

20. Apropo, o astfel de interpretare este confirmată implicit de sintagma „plantele producătoare”*, folosită în definiția noțiunii de cultivare a plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope, formulată în pct. 9 art. 2 al Legii nr. 201/2025.

* Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri: nr. 201 din 10.07.2025. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 448-451, 619.

21. Noțiunea de substanțe psihoactive noi este definită în pct. 39 art. 2 al Legii nr. 201/2025. Potrivit acesteia, substanță psihoactivă nouă reprezintă „substanța în formă pură sau ca un component al unui preparat care conține substanțe psihoactive noi, care nu face obiectul Convenției unice asupra stupefiantelor din 1961 și nici al Convenției asupra substanțelor psihotrope din 1971, dar care poate prezenta riscuri pentru sănătate sau societate similare cu cele generate de substanțele incluse în convențiile menționate”*.

* Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri: nr. 201 din 10.07.2025. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 448-451, 619.

22. Dacă tot vorbim despre aceasta, atragem atenția asupra faptului că sintagma „substanțe cu efecte psihoactive neclasificate” nu este tocmai reușită. Aceasta deoarece ea poate fi ușor confundată cu o altă sintagmă din Legea nr. 201/2025 – „substanțe neclasificate”, care, așa cum aflăm din pct. 38 art. 2 al Legii nr. 201/2025, are înțelesul de „substanțe neclasificate ca precursori”*.

* Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri: nr. 201 din 10.07.2025. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 448-451, 619.

autorilor acestui proiect, ar permite distingerea celor două tipuri de substanțe: statutul juridic – „nu este inclus în convenții, dar poate deveni reglementat" [8] (în cazul unei substanțe psihoactive noi) și „nu este reglementat explicit prin convenții" [8] (în cazul unui substitut de droguri); scop / utilizare – „este un produs nou, cu potențial de risc" [8] (în cazul unei substanțe psihoactive noi) și „alternativă pentru substanțele controlate" [8] (în cazul unui substitut de droguri). Desigur, asemenea așazise „criterii de diferențiere" nu au nicio valoare, întrucât sunt ușor confundabile, nu se sprijină pe niciun parametru verificabil și nu pot fundamenta o distincție juridică funcțională în practică.

Din punctul nostru de vedere, folosirea în paralel – în Codul penal și în Legea nr. 201/2025 – a noțiunii de substitut de droguri și a noțiunii de substanță psihoactivă nouă reprezintă un caz evident de suprareglementare. Cauza acesteia rezidă, cel mai probabil, în faptul că Legea nr. 201/2025 a fost elaborată prin combinarea nu tocmai inspirată a două modele distincte: 1) Legea României nr. 143/2000 (în care se folosește noțiunea de substanță psihoactivă nouă, dar nu se utilizează noțiunea de substitut de droguri); 2) Legea României nr. 194/2011 (în care se folosește noțiunea de substitut de droguri, dar nu se utilizează noțiunea de substanță psihoactivă nouă).

Cu titlu de digresiune, subliniem că improvizația admisă de legiuitorul moldav în reglementarea statutului substanțelor psihoactive noi se îndepărtează considerabil de concepția consacrată în actele în materie ale Uniunii Europene. Mai mult, formula legislativă examinată riscă, într-o manieră evidentă, să afecteze drepturile omului.

Astfel, din art. 1a al Deciziei-cadru a UE rezultă că o substanță psihoactivă nouă este plasată sub un regim juridic provizoriu. Aceasta este ulterior supusă unei proceduri menite fie să conducă la încadrarea sa în categoria drogurilor, fie să stabilească lipsa caracterului nociv. Legiuitorul moldav, deviind de la această concepție, folosește în alin. (1) art. 19 al Legii nr. 201/2025, noțiunea „substanțe cu efecte psihoactive neclasificate" [6], definită ca „substanțele care nu sunt incluse în tabelele naționale de substanțe aflate sub control, dar care sunt susceptibile de a produce efecte psihoactive și de a prezenta riscuri pentru sănătatea publică" [6]).[23] Așadar, substanțele cu efecte psihoactive neclasificate au un regim juridic provizoriu. Din alin. (2) și (3) art. 19 al Legii nr. 201/2025 aflăm că – în rezultatul „evaluării de către autoritățile competente" [6] a substanțelor cu efecte psihoactive neclasificate – li se poate atribui, printre altele, statutul de substanță psihoactivă nouă. Adică, în esență, unei substanțe care deja se caracterizează printr-un regim juridic provizoriu i se conferă, din nou, un regim juridic provizoriu. În viziunea noastră, este ilogic ca o substanță cu un statut juridic incert să fie catalogată, în final, tot într-o categorie cu statut juridic incert. Logica firească ar fi următoarea: o substanță neclasificată este evaluată pentru a se stabili dacă trebuie sau nu inclusă în categoria drogurilor; nu poate rămâne, după evaluare, într-o zonă de incertitudine similară celei inițiale, deoarece aceasta ar genera un arbitrar evident.

Așa cum am menționat la începutul acestui studiu, varianta în vigoare a alin. (1) art. 134^1 CP RM ignoră partea finală a definiției noțiunii de drog din dispoziția de la lit. (b) alin. 1 art. 1 al Deciziei-cadru a UE. Această parte finală se referă, așa cum reiese din alin. (4) art. 1a al Deciziei-cadru a UE, la substanțele psihoactive noi. Acest din urmă articol stabilește foarte clar procedura prin care substanţelor psihoactive noi li se atribuie statutul juridic de droguri. În același timp, Anexa la Decizia-cadru a UE cuprinde acele substanțe psihoactive noi cărora li s-a atribuit statutul juridic de droguri. Astfel, în sensul Deciziei-cadru a UE, noțiunea de drog acoperă trei categorii de substanțe: 1) substanțe stupefiante (în sensul Convenției din 30.03.1961 unice asupra stupefiantelor), 2) substanțe psihotrope (în sensul Convenției din 21.02.1971 asupra substanţelor psihotrope[24]), 3) substanțele psihoactive noi, catalogate în final ca droguri și prevăzute în Anexa la Decizia-cadru a UE.

În principiu, aceeași abordare ar fi trebuit preluată și de legiuitorul moldav. Ar fi necesară existența unei

23. Observăm că, în această definiție, definitorul nu este congruent cu enunțul care ar trebui să-i explice sensul. Cum poate o substanță să fie tratată ca având în mod aprioric efecte psihoactive dacă, în realitate, există doar presupunerea că ar putea produce asemenea efecte?

24. A se vedea: Convention on Psychotropic Substances, 1971. [Accesat: 10.02.2026] Disponibil: https://www.unodc.org/unodc/en/treaties/psychotropics.html

liste oficiale a substanțelor psihoactive noi – categorie componentă a noțiunii de droguri. Totuși, definiția termenului de droguri atât din Legea nr. 201/2025, cât și din alin. (1) art. 134[1] CP RM, nu acoperă această categorie. Ultima parte a definiției, potrivit căreia drogurile reprezintă „oricare dintre substanțele și plantele aflate sub control național, incluse în lista nr. 3 din tabelele I–III, prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 201/2025” [6], este deficitară: ea nu conturează în mod clar ipoteza substanțelor psihoactive noi. Or, aceste substanțe trebuie indicate explicit fie într-o anexă la Legea nr. 201/2025, fie într-un alt act normativ. În pofida acestui fapt, legiuitorul moldav a rezervat pentru substanțele psihoactive noi un rol similar cu cel al etnobotanicelor, al căror statut – marcat de deficiențe grave – a fost analizat mai sus.[25] Aceasta nu doar compromite ideea de armonizare a cadrului normativ național privind drogurile cu reglementările în materie ale Uniunii Europene, ci și subminează claritatea și previzibilitatea normelor care compun acest cadru.

După această digresiune absolut necesară, revenim la ideea de bază: atât noțiunea de substanță psihoactivă nouă, cât și noțiunea de substitut de droguri acoperă aceeași realitate materială: substanțe necontrolate, cu efect psihoactiv, utilizate ca alternative la droguri. Considerăm că diferența din legislația română dintre cele două noțiuni rezultă din evoluții legislative diferite, nu dintr-o distincție conceptuală reală – aspect pe care autorii proiectului ce a stat la baza Legii nr. 201/2025 lau ignorat.

Care ar putea fi efectele carenței pe care am sesizat-o mai sus? După cum am menționat, substanțele psihoactive noi nu sunt specificate ca obiect material al infracțiunii în nicio normă din partea specială a Codului penal. În schimb, substitutele de droguri sunt menționate ca obiect material al infracțiunii în art. 217, 217[1], 217[5], 217[6], 248 și 322 CP RM. Absența unor criterii clare și previzibile, care ar permite deosebirea substitutelor de droguri de substanțele psihoactive noi generează un risc evident de arbitrar: dacă unei substanțe i se atribuie statutul de substitut de droguri, atunci devine aplicabil art. 217, 217[1], 217[5], 217[6], 248 sau 322 CP RM; dacă însă aceleiași substanțe i se atribuie statutul de substanță psihoactivă nouă, atunci aceste articole nu pot fi aplicate.[26] În asemenea condiții, răspunderea penală ajunge să depindă nu de natura substanței, ci de opțiunea – lipsită de repere – a celui care atribuie substanței unul dintre cele două statute, ceea ce contravine frontal exigențelor principiului legalității.

Concluzii

Deși Legea nr. 201/2025 remaniază substanțial reglementarea circulației drogurilor și a substanțelor conexe, mecanismul pe care îl instituie rămâne alambicat, opac și, deseori, în contradicție cu reglementările Uniunii Europene pe care ar trebui să le transpună. Inconsecvențele terminologice și absența unor criterii riguroase pentru stabilirea statutului juridic al precursorilor, etnobotanicelor, substitutelor de droguri și substanțelor psihoactive noi creează breșe ce pot fi exploatate pentru a evita răspunderea penală. Într-un domeniu marcat de un flagel social deosebit de grav, precum traficul de droguri, reacția statului trebuie să fie fermă, dar nu poate fi construită pe abuzuri sau discreționarism. Fără un mecanism clar și coerent, aplicarea răspunderii penale este expusă arbitrarului, iar capacitatea legii penale de a oferi protecție reală se reduce considerabil.

25. Principalele incertitudini, legate de substanțele psihoactive noi (în accepțiunea Legii nr. 201/2025), privesc: 1) determinarea proporțiilor acestor substanțe; 2) accesibilitatea, pentru destinatarii legii penale, a listei de substanțe psihoactive noi; 3) stabilirea momentului de la care o substanță poate fi considerată drept psihoactivă nouă.

26. Este adevărat că, într-un proiect elaborat de Ministerul Afacerilor Interne*, se propune ca substanțele psihoactive noi să devină obiect material al infracțiunilor prevăzute la art. 217, 2171, 2175, 2176 și 248 CP RM. Totuși, dacă această soluție va fi implementată, atunci – așa cum s a arătat mai sus – nu doar va fi compromisă și mai mult armonizarea cadrului normativ național privind drogurile cu reglementările Uniunii Europene, ci va fi încălcat în mod grav și principiul legalității.

* Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind prevenirea și combaterea circulației ilegale a drogurilor, substanțelor psihoactive noi, substitutelor de droguri și/sau a precursorilor). [Accesat: 09.02.2026] Disponibil: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-privind-prevenirea-si-combaterea-circulatiei-ilegale-a-drogurilor-substantelor-stupefiante-psihotrope-etnobotanicelor-substitutelor-de-droguri-sau-substantelor-psihoactive-noi/15550

Bibliografie:
1. Codul penal al Republicii Moldova: nr. 985 din 18.04.2002. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2002, nr. 128-129, 1012.
2. DUMNEANU, Ludmila, ȘTEFĂNOAIA, Mihai. *Infracțiunile legate de traficul de droguri în legislația Republicii Moldova și în cea a României: studiu de drept comparat*. București: Universul Juridic, 2020. 294 p. ISBN 978-606-39-0712-8.
3. HADÎRCĂ, Igor. Cu privire la oportunitatea includerii termenului „etnobotanice" în Codul penal al Republicii Moldova. În: *International Scientific Journal „Euro-American Scientific Cooperation": research articles*. Hamilton: Accent Graphics Communications, 2017, vol. 15, pp. 28-31. ISBN 978-1-77192-337-8.
4. HADÎRCĂ, Igor. Latura obiectivă a infracţiunilor prevăzute la alin. (2) art. 217, alin. (2) art. 217^1, art.217^2 şi la art. 217^3 CP RM. În: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Sociale)*, 2008, nr. 4, pp. 139-154. ISSN 1814-3199.
5. Legea cu privire la actele normative: nr. 100 din 22.12.2017. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr. 7-17, 34.
6. Legea cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri: nr. 201 din 10.07.2025. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2025, nr. 448-451, 619.
7. Legea privind substanțele chimice: nr. 277 din 29.11.2018. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2019, nr. 49-58, 109.
8. *Nota de fundamentare la proiectul de lege cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și plantelor care conțin astfel de substanțe, precursorilor, substanțelor psihoactive noi și substitutelor de droguri*. [Accesat: 03.02.2026] Disponibil: https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-prezinta-spre-consultare-publicaavizareexpertizare-proiectul-de-lege-cu-privire-la-circulatia-substantelor-stupefiante-psihotrope-si-plantelor-care-contin-astfel-de-substante-precursorilor-substantelor-psihoactive-noi-si-substituentilor-de-droguri/12997
9. STATI, Vitalie. Inconsecvența Curții Constituționale cu privire la regimul juridic al analogilor substanţelor stupefiante sau psihotrope. În: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Sociale)*, 2018, nr. 3, pp. 3-20. ISSN 1814-3199.

Date despre autori:
Serghei BRÎNZA, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0000-0001-5937-3926
E-mail: brinza.serghei@yahoo.com

Vitalie STATI, doctor în drept, profesor universitar, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0000-0003-1371-4961
E-mail: vitalie.stati@usm.md

Stanislav COPEȚCHI, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0000-0003-1822-4953
E-mail: scopetchi@yahoo.com

Prezentat: 27.02.2026
Recenzat: 03.03.2026
Acceptat spre publicare: 20.05.2026